

Bu tezin amacı, Osmanlı Bankası'nın Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti iktisadi hayatına etkilerini araştırmaktır. Tezin kapsamında yabancı sermayeli bankalar ve buna bağlı olarak para, banka türleri ile özellikleri incelenmiştir. Bu doğrultuda Osmanlı Bankası'nın yabancı sermaye ile kurulması ve kurulmasına kadar ki gelişmeler tek tek ele alınmış İmparatorluğa etkileri irdelenmiştir. İstanbul'un fethi ile başlayıp Tazminat ve Islahat fermanlarının ilanı ile geçen sürede uygulanan para politikaları ve yapılan onlarca savaşların sonucunda bir bankanın kurulmasına ihtiyaç duyulmuş ve bu finans kurumunun kuruluşu konusunda yabancı sermayeye ihtiyaç duyulmuştur. Bu süreç içerisinde yapılan borçlanma işleminde Galata bankerleri kullanılırken daha sonra bu bankerlerden 1847'de Jacques Alleon ve Manolaki Baltazzi Bank-ı Dersaadet'i kurmuştur. Ardından bu bankanın başarısızlığı nedeniyle tasfiyesi sonrasında İngiliz sermayesiyle 1856'da Ottoman Bank'ın kurulmasıyla sonuçlanmıştır. Bu bankanın da Osmanlı İmparatorluğu'nun çıkarlarını temsil etmemesi uyguladığı para politikaları bankanın Fransız ve İngiliz sermayesinde çalışmasını gerektirmiştir. Bu bağlamda Ottoman Bank tasfiye olmuş 1863'te Bank-ı Osmani-i Şahane kurulmuş sonrasında Osmanlı Bankası adını almıştır. Banka yıllarca hem resmi devlet bankası hem de merkez bankası rolü görmüş, İmparatorluğa borç vermiş ve dış borçlanmalarda aracı rolü oynamıştır, hatta II. Mahmud döneminde padişah fermanıyla banka devletin mali durumuna ilişkin gelişmeleri incelemek amacıyla, devletin gelir ve giderine ilişkin kontrol yetkisine bile sahip olmuştur. Bu çalışma 137 yıl Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti finans hayatında var olmuş bankanın iktisadi etkilerinin incelenmesi açısından önem taşımaktadır. Anahtar kelimeler: Osmanlı İmparatorluğu, Türkiye Cumhuriyeti, para, banka, yabancı sermaye, Osmanlı Bankası, Ottoman Bank, borçlanma.

The aim of this paper is to investigate the influence of the Ottoman Empire and the Republic of Turkey on the economic life. In the scope of the investigation of this paper are foreign-owned banks and consequently money, bank types coverage and their properties. In this regard the establishment of the Ottoman bank with foreign capital and the advances up to its arise are taken into consideration individually and their effects on the empire are examined. The need for establishing a bank was first heard in the period starting from the conquest of Istanbul to the announcement of Tazminat and Islahat, due to the monetary policies and as a result of the many wars fought, and foreign investment was needed in the establishment of this financial institution. During this period, Galata bankers were used for debt processes and later on in 1847, Jacques Alleon and Manolaki Baltazzi from those bankers established Bank-ı Dersaadet. Then, after the liquidation of this bank due to its failure, and with the British capital in 1856 the Ottoman bank was established. The bank implemented a monetary policy that required it to work with French and British capital so that the bank does not represent the interests of the Ottoman Empire. In this context, the Ottoman Bank was liquidated and in 1863 Bank-ı Osmani-i Şahane was established which later on took the name of the Ottoman Bank. The bank, for years, saw the role of both; the official state-owned bank and the central bank, giving the empire debt and even played the intermediate role in external debts. Moreover, in the times of II. Mahmud and by imperial edict, the bank was given the authority to check on the state's income and expenses, in order to examine developments concerning the state's financial situation. This study holds an importance in terms of the investigation of the economic impact of the bank that existed in the 137 years of the financial life of the Ottoman Empire and the Republic of Turkey. Keywords: Ottoman Empire, Republic of Turkey, money, bank, foreign capital, Ottoman Bank, borrowing,